

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref
16/5816

Vår ref
16/4674-

Dato
07.11.2016

Høring - Nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater

Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev av 5. juli 2016 med høring av Nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater.

Helse- og omsorgsdepartementet har følgende merknader til saken:

Merknader til Del 1. Nasjonale mål og retningslinjer

HOD mener forskningsmiljøene må velge sin publiseringskanal primært ut fra faglige hensyn og hvordan de best kan nå sitt publikum, enten det er forskerkolleger, praktikere, myndigheter eller allmennheten. Det er ikke slik at tidsskrifter med åpen tilgang alltid når et bredere eller mer riktig publikum. HOD har imidlertid ingen merknader til at tidsskrifter med åpen tilgang skal være førstevalg for publisering av vitenskapelige artikler, men legger til grunn at dette ikke skal være til hinder for at denne type hensyn vil være en del av vurderingen når publiseringskanal velges.

Vi er positive til forslaget om å deponere i vitenarkiv, slik utvalget foreslår. Infrastrukturen for egenarkivering er godt utbygd i Norge. Det er likevel sektorielle forskjeller. Universitetene og høgskolene har etablert egne digitale arkiver, mens i helsesektoren står mange institusjoner foreløpig uten løsninger for digitale arkiver.

Merknader til Del 3. Bakgrunn og drøfting

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Besøksadresse
Teatergt. 9
www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
983 887 406

Administrasjonsavdelingen
Saksbehandler
Tone Kurås

Til underoverskrift En ny publiseringsøkonomi (s. 16)

Ansatte i hele helsetjenesten og undervisnings- og forskningsinstitusjonene har et stort behov for tilgang til oppdatert kunnskap gjennom norske og internasjonale tidsskrifter og andre kvalitetssikrede kunnskapskilder. Tilgang til oppdatert forskning er viktig for å understøtte målet om kunnskapsbasert praksis i hele helse- og omsorgstjenesten og for forskning.

Svekkingen av norsk valuta har bidratt til en vesentlig kostnadsøkning for avtaler som inngås i utenlandsk valuta for både CRISTin og Helsebiblioteket. Kostnadene i Helsebiblioteket har fra 2014 til i år økt med 30 prosent, fra 42 til 54 millioner kroner. Vi er derfor, i likhet med utvalget, bekymret for kostnadsutviklingen, og har oppnevnt en arbeidsgruppe ledet av Folkehelseinstituttet for å se på helsetjenestens tilgang til internasjonale tidsskrifter og andre kunnskapsressurser.

Videre deler HOD utvalgets oppfatning om at overgangen fra et abonnementsbasert system til at en stor nok andel av forskningen blir åpent tilgjengelig, kan bli svært kostbar. I en lang overgangsperiode vil man måtte ha både dagens abonnementsavtaler og bruke gradvis mer penger på publiseringsavgifter. Begge disse kostnadene vil i siste instans dekkes over offentlige budsjetter.

HOD etterlyser derfor en analyse av de økonomiske og administrative konsekvensene ved forslagene til utvalget på kort, mellomlang og lang sikt.

Til underoverskrift Den norske publiseringsindikatoren (s. 19)

HOD kan ikke se at det er godtgjort at fjerning av nivåinndelingen i publiseringsindikatoren i seg selv skulle bidra til mer åpen publisering. Innenfor medisin og helsefag vil en "radikal kvotering" med krav om et minimum antall kanaler på nivå 2 etter vårt syn ikke la seg gjennomføre i praksis uten å senke kvalitetskravene til nivå 2-tidsskrifter betraktelig. Vi er derimot positive til utvalgets "moderate kvotering" av kanaler med åpen tilgang som prioriteres når kanaler skal løftes til nivå 2. Dette framstår som et balansert tiltak for å styrke forskernes insentiver til åpen publisering.

Med vennlig hilsen

Siv Wurschmidt (e.f.)
avdelingsdirektør

Tone Kurås
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.